

© Роман Домбровський

Макс Кідрук — український письменник, мандрівник і популяризатор науки. Автор книжок «Не озирайся і мовчи», «Жорстоке небо», «Твердиня», збірки оповідань «Заради майбутнього» та фантастичної ділогії «Бот». Два його романи — «Зазирни у мої сни» і «Де немає Бога» — входили до короткого списку премії «Книга року ВВС». Твори перекладено польською, російською, німецькою та чеською мовами.

**ПРОДОВЖЕННЯ МОТОРОШНОГО ТЕХНОТРИЛЕРА
«БОТ. АТАКАМЬСЬКА КРИЗА»**

Колишній програміст, киянин Тимур Коршак, найманець Хедхантер та психіатр Лаура Дюпре вирушають до Екватору на пошуки психоістоти, яка підпорядковує свідомості жителів Гуаякіля, спричиняючи напади жорстокості. У місті Тимура переслідують юрми людей із налитими кров'ю очима. Він здогадується, що психоістота шукає його — програміста, щоб зберегти себе як вид, але не може зрозуміти, як ВОНО заразило таку кількість людей?

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-8203-2

9 786171 282032

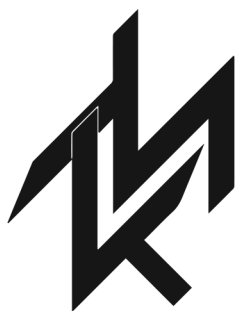
ГУАЯКІЛЬСЬКИЙ
ПАРАДОКС

МАКС КІДРУК

ГУАЯКІЛЬСЬКИЙ ПАРАДОКС

МАКС
КІДРЮК

БОТ

ГУАЯКІЛЬСЬКИЙ ПАРАДОКС

Роман

ХАРКІВ **КЛУБ**
2020 **СІМЕЙНОГО**
ДОЗВІЛЯ

УДК 821.161.2
К38

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Обережно! Ненормативна лексика!

Дизайнери обкладинки *Олег Щегель і Владлен Трубчанінов*

- © Макс Кідрук, 2015, 2020
- © DepositPhotos.com / vitaliy_sokol, обкладинка, 2015
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2020
- © Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», художнє оформлення, 2020

ISBN 978-617-12-8203-2

Можливо, ми потрапляємо в пекло
не за ті вчинки, які зробили.

Можливо, ми потрапляємо в пекло
за вчинки, які не зробили.

За справи, які не довели до кінця.

Чак Поланік

Екватор

QUITO ☆ столиця	— магістральне шосе	— — кордони між країнами
Riobamba ● регіональні центри	— асфальтована дорога	<i>Marañón</i> річки
Naranjal • міста	🛣️ номер дороги	<i>Tungurahua</i> ▲ вулкани
Puerto Lopez ○ селища		

Епізоди: Початок

I

СЕРЕДА, 7 січня, 10:47 (UTC¹ -5)

1°31'49" пд. ш. 81°06'19" зх. д.

Тихий океан: 32 км на захід від селища Пуерто-Лопес, Еквадор

Давним-давно, ще коли йому не виповнилося вісімнадцяти, Тіто Мелендес зрозумів, що він не такий, як усі, що не лише думки, але й спосіб мислення вирізняє його серед безпретензійних і простодушних братів-риболовів, які щодня разом із батьком із серпоподібної бухти Пуерто-Лопес на латаних-перелатаних човнах вирушали в океан по тунця чи жовтохвостів. Щоправда, знадобилося три десятиліття, щоб збагнути, що ні до чого доброго це не призвело. Допомагаючи батькові відсікати частину косяка, а потім тягнути з води наповнені живим сріблом сіті, молодий Тіто міркував над тим, що не хоче змарнувати життя за принципом «зловив — продав — напився». У ті роки Тіто майже не пив, не частіше одного разу на тиждень — переважно у неділю ввечері, — дозволяючи собі перехилити келих імбирного пива, і зовсім не палив, що було вкрай незвично в середовищі еквадорських метисів. Наприкінці 1970-х, після кількох вдалих років, коли на човнах, що повертались із уловом до Пуерто-Лопес, не було де стати, а сидіти можна було лише на рибі, Тіто Мелендес запропонував

¹ Coordinated Universal Time (UTC) — Синхронізований світовий час. Загальноприйнята точка відліку локального часу в часових поясах. За опорний UTC узято місцевий час на довготі Гринвіча чи Лондона (нульовий часовий пояс). UTC -5 («мінус п'ять») означає, що поясний час в Еквадорі на 5 годин відстає від поясного часу в Британії.

батькові, Альфредо Мелендесу, і трьом старшим братам витратити зароблені гроші на купівлю більших човнів і вантажівки. Пуерто-Лопес було рибальським поселенням від моменту заснування. У 70-х про екотуризм на екваторському узбережжі ще не чули, ніхто не думав, що можна заробляти гроші, показуючи багатим американцям горбатих китів чи возячи їх споглядати пташок, які окупували посивілі від посліду скелі Ісла-де-ла-Плата, тому всі чоловіки у прибережних селищах ділилися на дві чіткі категорії: риболови та каліки. Інших не було. Упродовж десятиліть чоловіки Пуерто-Лопес виходили в океан, поверталися з рибою і відразу після світанку збували улов на місцевому ринку. Частину риби скуповували жителі сусідніх сіл, проте більшість денного улову забирали перекупники, що приїжджали на вантажівках із Гуаякіля¹. Тіто Мелендес запропонував батькові придбати більші човни, щоб ловити більше риби, а також вантажівку, щоби самим постачати улов на ринки Гуаякіля, де кілограм свіжого тунця коштував утричі, а то й учетверо дорожче, ніж на ринку в Пуерто-Лопес. 1979-го в Еквадорі нарешті завершилося десятиліття диктатури, коли одна військова хунта змінювала іншу, парламент ухвалив нову конституцію, а 29 квітня відбулися президентські вибори, на яких переміг демократ і реформатор Хайме Ролдос Агілера. Народ очікував на зміни. Альфредо Мелендес мав гроші, щоб купити кращі човни, і міг без проблем узяти в банку кредит на вантажівку. На той час у нього було достатньо коштів, щоб просити кредит на траулер — із траловою лебідкою, навігаційним обладнанням і великими морозильними камерами для зберігання виловленої риби. Траулер, на якому Альфредо міг би запливати далі, ніж будь-хто з його предків наважувався мріяти! На жаль,

¹ Гуаякіль (ісп. *Guayaquil*) — найбільше місто Еквадору із населенням 2,7 млн жителів, приблизно за 100 км на південний схід від селища Пуерто-Лопес; комерційна столиця Еквадору.

старий рибалка не зрозумів, про що говорить його молодший син. Коли через кілька тижнів Тіто насмілився ще раз натякнути батькові на купівлю нових човнів і вантажівки, Альфредо Мелендес нам'яв сину вуха і, не шкодуючи лайливих висловів, наказав Тіто не вдавати із себе розумнішого, ніж він є насправді. Мелендес-старший і так був одним із найзаможніших жителів Пуерто-Лопес — на дідька йому п'ястися ще вище? За зароблені протягом 1976—1979 років гроші Альфредо збудував двоповерховий особняк у колоніальному стилі наприкінці вулиці Абдона Кальдерона, посеред укутаних зеленню пагорбів навколо Пуерто-Лопес.

У грудні 1979-го риба пішла, вилови різко впали. На початку 1980-го у найкращий день у сітях опинялося вдсятеро менше риби, ніж у той самий час 1979-го.

Улітку 1981-го, за місяць після того, як президент Еквадору Агілера, його дружина та міністр оборони Марко Мартінес загинули в авіакатастрофі неподалік перуанського кордону, Альфредо Мелендес помер. Лікар сказав, що через тромб, який обірвався та закупорив артерію. Старші брати Тіто почали люто гризтися за спадщину, не знаючи, як поділити добудований, але ще необставлений будинок. Тіто в суперечку не встрявав, заявивши, що батьківський особняк його не цікавить, натомість попросив собі один із рибальських човнів. Брати перечити не стали.

Невдовзі після похорону Тіто перефарбував сімнадцятифутове¹ суденце у яскраво-зелений колір, перебрав підвісний двигун і подав оголошення в газети Гуаякіля: «Морські екскурсії: спостереження за китами у відкритому океані. Тіто Мелендес, Пуерто-Лопес, провінція Манабі». Через три дні, здійнявши бурю осуду серед жителів приморського селища, позаяк минув лише тиждень від смерті Альфредо Мелендеса,

¹ 17 футів = 5,18 м.

перед Тіто постав довготелесий франт у костюмі-трійці із блискучим від гелю волоссям і з готовим контрактом у шкіряному дипломаті. 1981-го не так багато людей подорожувало світом, але й Тіто був один такий у Еквадорі. Перші клієнти прибули до Пуерто-Лопес в останній день червня — пара багатих пенсіонерів із Орегону, США. Після них неначе дамбу прорвало. Охочі подивитися на сорокаторних ссавців приїжджали ледве не щодня.

Горбаті кити з'являються біля еквадорського узбережжя з червня до вересня. Найбільші шанси на зустріч — у липні-серпні. У цей час дощів немає взагалі, на небі — ні хмаринки, море спокійне й лагідне, тож сім із десяти організованих Тіто морських прогулянок завершувалися фотографуванням на тлі китових фонтанів, а деяким групам екскурсантів навіть щастило зняти, як гігантська тварина вилітає сторчака з води та падає назад у океан, здіймаючи хмари бризок і високу хвилю. Клієнтами Тіто були швейцарські банкіри, біржові брокери з Нью-Йорка, відомі актори та музиканти із Британії. Вражені побаченим, вони часто лишали по кількадесят доларів чайових — у 1980-х неабиякі гроші. За перший, по суті, неповний сезон Тіто заробив більше, ніж за рік валандання із сітями у пошуках риби. Із того часу його шляхи із братами розійшлися. Односельці теж стежили за молодшим Мелендесом із недовірою та погано прихованим осудом. Ви ж пам'ятаєте неписаний закон Пуерто-Лопес: якщо ти не рибалка, то — каліка.

Тіто не зважав. Узимку 1981 — 1982 років, поки китів не було, він придумав возити туристів до Ісла-де-ла-Плата, острівця, який за кілька років турагенти Еквадору називатимуть «Галапагосами для бідних», — споглядати морських левів, пеліканів, альбатросів, а також іншу живність. На жаль, розвинути бізнес не вдалося. Туристичні агенції виростили наче гриби після дощу. «Machalilla Tours», «Tournaments», «Pesca Tours», «Ecuagringo Adventures» — відкривали окремі

представництва просто в Пуерто-Лопес. Компанії мали гроші, щоб наймати швидкісні човни-розвідники, які шугали океаном у пошуках китів, а потім по радіо передавали інформацію основним гідам. Одинаків, таких, як Тіто Мелендес, позбавили шансів залишитися на ринку.

Наприкінці 80-х Тіто взявся за інший вид діяльності — спортивну рибалку. Придбав новий човен — 19-футовий катер компанії «Grady White» зі 140-сильним двигуном від «Yamaha» — та наступні п'ять років разом зі своїм єдиним сином возив товстосумів із Британії та США на риболовлю. Ловили переважно масивних марлінів, якщо щастило — невеликих акул.

Тіто не міг точно згадати, коли вперше побачив, як його клієнт випустив в океан щойно впійману рибу. Це трапилося десь між 1992-м, бо «Metallica» вже випустила «Чорний альбом», і 1995-м, бо війна Альто-Сенепа¹ ще не почалася. Точніше Тіто сказати не міг. Рибалка добре пам'ятав височенного, на півтори голови вищого за себе, американця з неохайно підстриженим солом'яним волоссям і зелено-синіми, немов морська вода, очима, які через опущені кутики завжди здавалися сумними. Сфотографувавшись поруч із витягнутим із води 120-кілограмовим тунцем, грінго зняв двометрову рибину з гачка і, важко крекчучи, викинув за борт. Тунець, легко вдаривши гострим хвостом, розчинився у глибині. Тіто отетерів:

— Ти що оце щойно зробив?

— Я її випустив, — посміхнувся американець. Чи то Джек, чи то Джон. Тіто тримав у голові обличчя, але забував імена. — Мені вона не потрібна. Я ловлю рибу заради насолоди ловити і хочу, щоб риба була завжди. Сьогодні, і завтра,

¹ Війна Альто-Сенепа (26 січня — 28 лютого 1995-го) — швидкоплинний територіальний збройний конфлікт між Еквадором і Перу за контроль над хребтом Кордильєра-дель-Кондор і верхів'ями річки Сенепа. Завершився підписанням «джентльменської» мирної угоди 26 жовтня 1998-го у Бразилії.

і через десять років. Це називають «catch and release»¹. Ви таке не практикуєте? — пауза. Він помітив насторожений погляд еквадорця: — Ем-м... Ти взагалі не чув про таке?

Тіто похитав головою, заперечуючи. Чи то Джек, чи то Джон глянув праворуч і показав на рибальський човен, що повертався до берега за кількасот метрів від їхнього катера. На причепленій до щогли линві висів денний улов: кілька скатів, три гостроносі марліни (кожен кілограмів на сто) й одна меч-риба.

— Бачиш? — грінго звів брови на перенісці. — Ви жерете все, що ловите. А те, що не можете з'їсти, продаєте, щоб його зжер хтось інше. Але так не триватиме вічно. Кількість ротів зростає, а риби не більшає. Через десять років ви не матимете ні риби, ні туристів.

Бідолашного Тіто неначе блискавкою вдарило. Він узявся пропагувати «catch and release» серед односельців, тобто серед тих, хто покинув риболовлю і став за мірками старожилів Пуерто-Лопес «каліками», подавшись на роботу до туристичних компаній, що «продавали» спортивну рибалку, проте на нього дивились, як на психічно хворого. Риба була, є і буде! Що за маячню ти верзеш, Тіто? Так буде завжди!

2000-го — того року, коли після дворічної банківської кризи Еквадор відмовився від національної валюти *сукре* й офіційно ввів американський долар, — риби не стало. Її не просто поменшало. Риба щезла, наче ніколи й не було. Іноді рибалки з Пуерто-Лопес усе ж поверталися з човнами, наповненими тунцем, але це траплялося лише тоді, коли вдавалося знайти косяк — що з кожним днем ставало все складнішим.

Зазвичай у Тіто замовляли триденний рибальський тур за схемою all-inclusive: ночівля, харчування, трансфери. 2000-го випав перший день, коли після дванадцяти годин безперервного тролінгу жилка навіть не смикнулася. За два дні клієнт

¹ Злови та випусти (англ.).

зловив одну-єдину жалюгідну рибину, після чого мовчки зібрався та поїхав. 2001-го такі випадки стали частішими. Ніхто не вимагав у Тіто повернути гроші, однак, діставшись додому, розчаровані рибалки писали в Інтернеті нищівні відгуки про те, що «місцеві аборигени виловили все до дідькової матері», закінчуючи їх непохитним вердиктом: «Have no intention of going back¹».

2011-го ситуація набула обрисів катастрофи: риба повністю зникла на довгі чотири місяці. Кількість товстосумів-грінго, охочих порибалити у прибережних водах, упала майже до нуля. Ті, хто все ж приїжджав, торгувалися так, наче від того залежало їхнє життя, не даючи постарілому Тіто заробити.

Торік, наприкінці зими 2014-го, Тіто Мелендес уперше в житті вийшов рибалити лише для того, щоб прогодувати себе та дружину...

Тіто злизав піт із верхньої губи та розплющив очі. Подивився на гаряче небо, випалене сонцем настільки, що сизим здавалося навіть повітря. Безхмарне небо у січні — рідкість; зазвичай у період Ель-Ніньйо² океаном прокочуються шквали, а Пуерто-Лопес під завивання вітру та гуркіт громовиць щедро омивають зливи. Із почутих по радіо прогнозів Тіто знав, що протягом минулих трьох-чотирьох днів дощі заливали Галапагоські острови — повітря над екваторським узбережжям стало липким від вологи, низькі хмари щодня скупчувалися над горизонтом на заході, проте до Пуерто-Лопес чомусь не добиралися. Спека стояла така, що дошкуляла навіть звичним до екваторіального клімату метисам.

¹ Не маю наміру повертатися (*англ.*).

² Ель-Ніньйо (ісп. *El Niño* — дитя, хлопчик) — сезонне підвищення температури поверхневого шару води та падіння атмосферного тиску в екваторіальній зоні Тихого океану, зокрема біля Екватору та Перу. Ель-Ніньйо спричиняє різке збільшення рівня опадів на узбережжі Екватору в січні — квітні (протягом інших місяців опадів на узбережжі практично немає). Впливає на клімат не лише екваторіальної зони, але й усїєї Землі.

Окрім незвичної для січня задухи, було щось іще. Щось дивне коїлося в морі.

Екваторець зморщив засмаглого до чорноти лоба та неспокійно роззирнувся. Із задуми його вивів глухий звук. Щось лягнуло об борт. Під днищем. Лягнуло настільки, що звук пробився крізь торохтіння двох бензинових «Mer cruiser'ів», які штовхали стару яхту, перероблену під катер для спортивної рибалки, на південний захід.

Не повертаючись, Тіто простягнув руку назад, навпомацки опустив важелі керування двигунами на «малий уперед» і прислухався.

Ось знову! Новий човен Мелендеса — якщо можна описувати словом «новий» 31-футовий «Sea Ray 310» 1992 року випуску, придбаний минулого року на аукціоні «eBay» за нікчемні 1025 доларів, — був завеликим, щоб Тіто міг *відчути* удар, але чоловік добре *розчув* легеньке «бух!», що долинуло з-під палуби, лівіше від місця, де він сидів. Тіто підсунувся до лівого борту. Зиркнув на закріплені на кормі спінінги, що антенами пнулися в небо, а тоді перевів погляд на поверхню та спохмурнів ще більше.

Океан брижився. У тому загалом не було нічого дивного, от тільки вода брижилася не так, як мала би брижитися від вітру. Тіто Мелендес із шести років ходив у море і міг сказати, що щось негаразд. Поверхнею прокочувалися аритмічні непримітні коливання, які виникали у довільних місцях і розходилися у довільних напрямках.

Тіто вдруге облизнув губу. Під водою щось відбувалося.

Перед тим як схилитись за борт і зазирнути у бірюзову товщу води, екваторець кинув погляд на екран ехолота. І кавкнув, удавившись слиною.

— Сагајо!¹ — старий скочив на ноги.

¹ Чорт забирай! (*icn.*)

Секунду чи дві Тіто думав, що прилад зламався. Скель під ним бути не могло. Які, в біса, скелі? Він за тридцять кілометрів від берега — до дна не менше від двохста метрів! Тіто із силою натиснув на очні яблука, щоб упевнитися, що йому не ввижається, і ще раз глянув на ехолот. Зображення на прямокутному екрані рябіло й мінилося.

— Не може бути... — прошепотів рибалка. Стравохід болюче стиснувся, у животі забурчало від голоду. Чи то пак від думок про те, що зготує його дружина з упійманої риби. — Косяк!

Стримуючи кипучу радість, яка могла виявитись передчасною, Тіто перегнувся через лівий борт і наблизив обличчя до води. Він не помилився.

— Косяк під самим моїм гръобаним кілем!

Косяк був величезним. І зовсім близько до поверхні. Найближчі до катера рибини металися на глибині п'яти-шести метрів.

— Марліни, — Тіто роздивився короткі та міцні, загнуті назад спинні плавці та гострі півметрові носи, через які марлінів часто плутають із меч-рибою.

Не стримавшись, рибалка розсміявся крихким підстаркуватим сміхом, а тоді кинувся до спінінгів і підкрутив катушки, піднімаючи приманки ближче до поверхні. Риба виглядала гарною, великою, але основне — її було багато.

— О, мої хороші! Давайте... Давайте! Сьогодні на мою стару чекає королівська вечеря.

Тіто уявив, як увечері нарешті з'їсть нормальну страву, страву лише із риби — чорт забирай, лише риби та соусу! — без остогидлої трави та води. Слина щедро наповнила рот, змочивши солоні від океанського вітру губи.

А що як удасться зловити декілька? Тіто посміхався, усміх не сходив зі змарнілого обличчя. Марліна вважають делікатесом, страви з нього подають у найкращих ресторанах Кіто, отже, все, що не з'їдять і не засолять, можна буде продати. Намагаючись

не сполохати удачу, Тіто гнав геть думки про те, скільки гостроносих красенів устигне витягти на борт, перш ніж косяк піде на глибину. Для початку — один. Хоча б один, зате потім...

Тіто вдруге перехилився через борт і тільки тоді зауважив, що марліни поводяться якось дивно. За останні півстоліття рибалка бачив тисячі косяків, однак жоден із них не був схожий на те, що роїлося під катером. Звичайний рибний косяк своєю поведінкою нагадує мисляче створіння, цілісний організм, керований невидимим розумом або якою-небудь абстрактною надістотою: він рухається, діє та реагує на небезпеку як одна істота. Марліни, на які дивився Тіто, звивалися, наче черви. Неначе змії в кублі. Рибини металась в усі боки, налітали одна на одну, різко змінювали напрямок руху, знову зіштовхувалися. Окремі вилітали з того клубка, із хаотичного рою, який Тіто спочатку сприйняв за косяк, після чого ривками та зигзагами підіймались до поверхні, вдарялись об днище або збурювали воду неподалік човна і торпедами повертались у клубок.

Зрозумівши, що клубок нікуди не рухається, не опускається і не піднімається — що було ще більш незрозуміло, — Тіто Мелендес припинив посміхатися.

Щось недобре коїлося в морі. І почалося це ще тиждень тому.

Тіто згадав слова Луїса Сандовалья: «Вони збожеволіли, присягаюся! Тіпалися, ніби через них пропускали струм. Вигинались так, що я чув, як тріщали хребти, били хвостами та підстрибували...»

Позавчора пізно ввечері сорокарічного Сандовалья підібрали на вході в бухту Пуерто-Лопес рибалки, що повертались додому. Сандоваль гріб до берега, до якого лишалося ще зо три кілометри. Почувши звук моторних човнів, він покликав на допомогу. За словами Луїса, того дня він натрапив на косяк тунця, який, здавалося, завис на одному місці. Тролінгом — на живця — зловив дюжину великих рибин. Оскільки косяк

не рухався і роївся близько до поверхні, Луїс зміг самотужки відсікти ще кільканадцять тунців сіткою. Підтягнув їх до борту, після чого по одному поперекидав багром у човен. Дорогою додому напівмертва риба несподівано ожила, почала битися та скакати, причому так, що перекинула човен. Суденце Сандоваль справді мав невелике, дванадцятифутове, із низькими бортами, не надто придатне для океану, та, попри це, йому не повірили. Рибалки Пуерто-Лопес (і Тіто Мелендес зокрема) вирішили, що Луїс закуняв дорогою і підставив плоскодонку бортом до хвилі, яка перекинула його судно та пустила на дно «грандіозний» денний улов. Єдиний факт, який не спромоглися пояснити Тіто та його колеги-риболови, — це синці всіх форм і розмірів, що густо вкривали ноги Луїса. Вранці наступного дня Луїс Сандоваль скидався на бідолаху, якого напередодні роздягли нижче пояса й упритул розстріляли з рушниці для пейнтболу.

За три дні до історії із Сандовалем Хорхе Робледо, давній приятель Тіто Мелендеса, чи не єдиний, із ким Тіто міг нормально поговорити, розповідав про триметрового марліна, який заскочив до нього у човен. «Я до обіду ледь не заснув — зовсім не клювало. А тоді ні сіло ні впало море мовби скипіло, і велика риба почала викидатися з води. Марліни. Ну, переважно марліни. Інші, мабуть, теж скакали, просто я так здивувався, що не придивлявся. Причому ті марліни вистрибували не так, як викидається з океану кит чи косатка — носом догори, ні, ні, зовсім ні, вони вилітали під будь-якими кутами і входили у воду спиною чи хвостом, немов бомби, розумієш, як бездушні металеві бомби, — Хорхе нахилився до Тіто і, злизуючи язиком тонку смужку пивної піни з верхньої губи, збуджено шепотів: — Та риба нібито сказала. Клянусь, Тіто, риба була очманілою, дурною!» А потім, як переконував Робледо, велетенський триметровий марлін вискочив із води біля самого його човна, перелетів через борт і звалився на палубу, увіткнувшись

носом у лаву на відстані витягнутої руки від місця, де сидів рибалка. Хорхе ледь не наклав у штани. Чоловік не зважував рибину, але на око міг сказати, що вона тягнула кілограмів на двісті п'ятдесят і з легкістю могла переламати йому ребра. Та що там — марлін убив би його, якби тридцятисантиметровий кістяний наріст на носі вклинився не в лаву, а в груди Хорхе. Посмикавшись, гігантський марлін звільнив ніс і вискочив назад у океан. На підтвердження своєї розповіді Хорхе потягнув Тіто до катера та показав дірку в лаві.

Протягом двох днів Хорхе Робледо переказав свою дивовижну пригоду всім, хто хотів слухати, але йому, як і Луїсу Сандовалю, не повірили. Рибалки підсміювалися, недовіриливо хитали головами та говорили, що Робледо все вигадав, а діру в лавці продовбав зубилом. Щиро кажучи, Тіто Мелендес також не йняв віри другові, хоча до цього часу Хорхе не давав підстав запідозрити його у брехні. Марлін — сильна риба, однак його хвостові плавці мають відносно невелику площу, тож Тіто не уявляв, із якою силою рибина повинна вдарити хвостом, щоб перелетіти через борт океанського катера та продовбати носом п'ятисантиметрову дірку в алюмінієвій лаві. Водночас Тіто не міг зрозуміти, із якого дива Хорхе знадобилося дірявити зубилом лаву у своєму човні.

Проте найбільшого галасу наробила історія Дієго Салазара та синів. Через два дні після пригоди Хорхе Робледо і за день до того, як Луїса Сандовалю виловили в океані без човна, старий Салазар повернувся з моря раніше ніж зазвичай і ще на причалі почав говорити, що за десять кілометрів на північ від бухти Пуерто-Лопес бачив молодого кашалота, який повільно плыв уздовж берега, шумно пирхаючи і пускаючи з однієї ніздрі невеликі фонтани. Дієго Салазару нещодавно перевалило за сімдесят, його розповідь підтвердили двоє синів, які того дня рибалили разом із батьком, але, попри це, чоловіки Пуерто-Лопес відмовлялися вірити в почуте. По-перше, у роз-

пал Ель-Нінью будь-які кити біля узбережжя Еквадору — це велика рідкість. Якби в цей час можна було спостерігати за синіми чи горбатими китами, Тіто Мелендес не бовтався б на хвилях, вишукуючи трикляті косяки тунця чи жовтохвостів, а найнявся б на кілька тижнів китовим гідом у яку-небудь туристичну компанію. Платили зараз мало, у туристичний сезон — менше десяти доларів із людини, але багатші туристи, обираючи серед інших човнів, майже завжди надавали перевагу 31-футовому «Sea Ray 310» Мелендеса. Катер Тіто вирізнявся розмірами, мав навіс, щоб ховатися від дощу чи сонця, а також — нечувана дикість для Пуерто-Лопес — крихітний туалет на борту. Спочатку Ернесто, старший брат Тіто, єдиний, який дожив до 2014-го, кепкував із молодшого, називаючи Тіто «першим представником династії Мелендесів, який вийшов у море зі сральником». Зате, коли доходило до катання туристів, катер Тіто Мелендеса з посміховиська перетворювався на об'єкт усезагальних заздрощів. Розніжені американці та європейці одностайно вирізняли човен, де в разі сильної хитавиці могли би блювати, як блюють у себе вдома, у своїх цивілізованих домівках, не звисившись над бортом у всіх на очах, а усамітнившись у крихітній кабінці та присівши над унітазом.

По-друге, кашалоти, на відміну від горбатих і синіх китів, є стадними тваринами. Зубаті кити збираються у групи, що налічують сотні, а іноді навіть тисячі голів. Самотній молодий кашалот — нехай і не нечуване, та все ж надзвичайно рідкісне видовище.

По-третє, і це найважливіше, кашалоти *завжди* тримаються далеко від берегів, де глибина перевищує двісті метрів. Близько до берега вони підходять лише у місцях підводних каньйонів і стрімких глибинних обвалів. Тіто Мелендес не знав жодного чоловіка з Пуерто-Лопес, який хоч раз бачив кашалотів ближче ніж за п'ятдесят кілометрів від еквадорського узбережжя.

Хай там як, авторитет Дієго Салазара був настільки непо-
рушним, що хтось із рибалок того ж вечора, не пошкодував-
ши пального, сходив на північ до описаного місця, проте кашалота не знайшов. Сплутати кашалота з горбатим китом
старий Салазар не міг. Треба бути геть сліпим, щоб не впі-
знати велетенську та прямокутну, схожу на вагон товарняка
голову кашалота. Зрештою чоловіки Пуерто-Лопес виріши-
ли, що Салазар і його сини все вигадали.

Учепившись руками в борт і сторожко зазираючи в темно-
бірюзову глибіню океану, Тіто Мелендес раптом подумав, що
диму без вогню не буває і що принаймні якась частина з істо-
рій Робледо, Салазара та Сандовалья є правдою. Марліни ме-
тались, як оскаженілі. Спина Тіто вкрилася мурашками, рухи
сповільнилися, а зашкарублі пальці неначе заніміли, з вели-
ким запізненням відгукуючись на команди з мозку. Йому ста-
ло зле, дихання пришвидшилося, але не від голоду, а від
недоброго передчуття. Щось усередині Тіто опиралося,
противилося інстинкту риболова, безмовно наказуючи: «Зупи-
нись, не лови, облиш цю рибу».

(Вони збожеволіли...)

(...тіпалися, наче через них пропускали струм...)

(...море скипіло...)

*(...та риба сказала, присягаюся, Тіто, риба була
дурною!)*

Проте він не міг зупинитися. Страшенно хотілося їсти.

Тіто трохи збільшив оберти моторів, щоб начеплені на гач-
ки наживки пришвидшили рух у воді, привертаючи увагу ве-
ликої риби.

Безрезультатно.

Рибалка кружляв довкола косяка, буквально відчував, як
наживка треться об риб'ячі боки, проте жоден марлін не за-
ковтнув приманки.

II

СЕРЕДА, 7 січня, 15:32 (UTC -5)

ТИХИЙ ОКЕАН

Тіто більше не вірив у життя. І навіть віра у Бога, що дає змогу сумлінним католикам-південноамериканцям із піднятою головою і зціпленими зубами плисти по життю, під тиском убивчої одноманітності пропахлого рибою селища прогнулася, стоншилася, протерлася до дірок і більше не могла слугувати опорою світобаченню та сподіванням на краще життя. Відтоді як Тіто змушений був ловити рибу лише для того, щоб прогудуватися, рибалка більше не вірив у світло наприкінці тунелю (напевно, й у тунель теж) і перетворився на уїдливого циніка. Зловив — продав — напився. Зловив — продав — напився. Протверезів і пішов знову ловити. Тіто скривився, від чого й без того зморшкувате обличчя стало схожим на напівздуту повітряну кульку, що застрягла у зливній трубі, і подумав, що все, на що вистачило його життя, — це вилучити із замкнутого кола ланку «напився». Можливо, для когось це не так і мало. Але не для 58-річного чоловіка, який забув, як виглядає *чурраско*¹, а протягом минулого тижня харчувався винятково *севіче*², точніше жалюгідною подобою *севіче*, оскільки в тій ющці, що варила його дружина, часнику було в десять разів більше, ніж креветок, а води — в десять разів більше ніж часнику.

Тіто кружляв над косяком чотири години — то піднімав, то опускав наживку, варіював швидкість тролінгу, проте марліни поводитися так, наче гачків узагалі не було.

¹ Чурраско (ісп. *churrasco*) — термін, яким у Латинській Америці позначають за смажене на грилі м'ясо.

² Севіче (ісп. *ceviche*) — страва з морепродуктів, батьківщиною якої вважають Еквадор і Перу. Рецепти різняться залежно від регіону приготування. Еквадорське севіче зазвичай готують із попередньо відварених і замаринованих у лаймовому соковому креветок, часнику та томатного соусу з додаванням приправ і зелені.

О третій пополудні спека сягнула піку, смалило дужче, ніж у розпал сухого сезону, волога взагалі робила повітря нестерпним, і десь у той самий час косяк пішов на дно. Не розвернувся, граційно та плавно, і не помчав геть, витягуючись у рухливу сріблясту валку та поволі зникаючи у глибині, як це зазвичай бувало, а... потонув. У Тіто мізки скручувало в бублик від такої думки: «Як, до дідька, марліни можуть потонути?», однак кращих слів, щоб описати те, що відбулося, він не дібрав би. Еквадорець прикипів до ехолота: на його очах косяк занурювався, опускаючись строго вертикально, немов підбитий торпедою есмінець, аж поки не торкнувся дна та не завмер. Окремі рибини ривками висмикувались із групи, проте відразу ж поверталися назад, через що косяк скидався на тяжко поранений організм, який корчиться, подригує у смертельній агонії.

Тіто заглушив двигуни і згорбився, підперши голову долоньями. Він міг і далі кружляти над косяком, безкінечно тролячи марлінів наживками, але не хотів. Якби Тіто Мелендес цікавився літературою, то, напевно, оцінив би іронічний символізм ситуації. На жаль, рибалка не читав Хемінгуея, а тому не знав, що охлялий від недоїдання старий Сантьяго із повісті «Старий і море» також ганявся за марлінами, точніше, за одним велетенським 5,5-метровим марліном.

Хвилі негучно ляскали об білий зі світло-зеленою смужкою борт. Далеко на заході прогримів грім. Течія без поспіху зносила катер на північ. Тіто з'їхав із крісла, присів просто на палубу та безсило звів руки вздовж тіла. Йому нічого не хотілося. Тінь від навісу пролягла точно на рівні грудей рибалки: сонце в'їдалося у відкриті частини тіла з лівого боку. Здавалося, ніби тисячі крихітних комах-паразитів одночасно вбуравлюються в шкіру та впорскують пекучу отруту в розмілілі м'язи. В очах іноді темніло — чи то від голоду, чи то від спеки.

Здалеку знову долинув відгомін грому.

Тіто випав із реальності та не знав, скільки часу провалявся у напівзабутті на палубі човна, коли почув протяжний китовий стогін, який переривали клацання та тріск, схожі на звук роботи механічної друкарської машинки. Чоловік став навколішки, сперся руками на борт і не повірив власним очам:

— Святий Ісусе!

Тіто очікував побачити що завгодно. Після всього, що трапилося сьогодні, він не дуже здивувався б, якби з води неподалік човна виткнулася прямокутна голова кашалота. Кити — вони ж, як люди, серед китів також трапляються юродиві. Сто років кашалоти не запливали до екваторського узбережжя, а тут, цілком можливо, якомусь закортіло побрехотися на міліні. Але то був не кашалот. Те, що постало перед старим рибалкою, перетворило кров на холодне желе та примусило його замліти від страху. Страху перед невідомим.

На відстані сотні метрів від катера «Sea Ray» сплив горбатий кит. Певна річ, Тіто злякався не кита — горбані подеколи навідуються до Екватору навіть під час Ель-Ніньйо, — старого шокував спосіб, у який дванадцятиметровий морський ссавець піднявся на поверхню. Кит лежав на боці та, схоже, не мав наміру повертатися у природне положення. У горбатих китів дуже характерні грудні плавці, зазвичай 4—5 метрів завдовжки, найбільші серед представників усього китового сімейства; лівий грудний стояв вертикально та випишував у повітрі хаотичні кола. Він нагадував покорчену артритом руку залишеного без поводиря сліпця, який, тлумлячи паніку, відчайдушно намагається знайти опору у великій порожній кімнаті. Сизо-чорний горизонтальний хвостовий плавець стирчав із води, неначе акулочий, і конвульсивно смикався.

Кит сам собі не належав.

Клацання різко стихло. Горбатий важко чмихнув і гучно заревів. Рибалка подумав, що так ревуть кити, яких викинуло

на мілину та які не можуть зісковзнути назад у воду. Тіто придивився уважніше, шукаючи поранення — обламані гарпуни, круглі сліди від присосок гігантського кальмара, — які могли б пояснити незвичайну поведінку тварини, але нічого не знаходив. Чоловік зиркнув ліворуч і підібгав пошерхлі губи. На заході між випаленим небом і потемнілим океаном пролягла товста сіра смуга. Насувалася негода. Тіто відвів погляд, але встиг помітити, як на південному заході попелясту смугу хмар розітнули фіолетові тріщини блискавок. Відгомін грому накрив човен через півхвилини.

Несподівано 30-тонний горбань перевернувся на спину. Секунд п'ять лежав нерухомо, а тоді, застогнавши ще голосніше, замолотив усіма плавцями по воді. «Він так задихнеться», — байдуже зауважив чоловік. Кит був живий, але не контролював себе і не розумів, що з ним коїться. Тіто вперше в житті відчув, що аж палає від бажання якнайшвидше вшитися з моря й опинитися на твердій землі.

Коли здійснені очманілим ссавцем коливання досягли човна, щось із силою вдарило об днище катера. Від несподіванки Тіто присів і втягнув голову в плечі. Повернувши голову до ехолота, старий відчув, як від страху завмирає подих і стискаються його кишки.

— Що ж це за хрінь така? — прошепотів рибалка.

Косяк стрілою зринав із дна океану. І вістря стріли було спрямовано точно в його катер.

Лясь!

Трісь!

Дрин-н-н!

Палуба затремтіла. Марліни на повній швидкості врізались у днище. Кілька рибин промахнулися і, неначе випущені з підводного човна балістичні ракети, повилітали з води, піднявшись високо над поверхнею — значно вище, ніж Тіто міг би уявити, скориставшись своїми знаннями про море. Провівши

рибину поглядом, старий спостеріг, що марлін не перевернувся у повітрі й увійшов у воду хвостом. Неначе бомба. Наче бездушна металева бомба.

Лясь! Лясь! ЛЯСЬ!

— Сагаїо!

Зціпивши зуби та переборюючи млість, рибалка метнувся до панелі керування, хутко завів «Mer cruiser» і пересунув важелі керування двигунами на «повний вперед». «Sea Ray 310» заревів, ледь не став дибки, а потім, нахиливши ніс, помчав вперед. Тіто витискував зі старого човна все, що було можна, гнав, не озираючись, на схід, до берега, а його наздоганяли приглушені виляски грому, сердите шипіння збуреного марлінами океану та сповнені болю стогони дезорієнтованого горбатого кита.

Із заходу повіяло холодом. Вологий вітер приніс із собою запах озону.

III

СЕРЕДА, 7 січня, 16:59 (UTC -5)
Узбережжя Екватору

Перші дощові краплі застукотіли об палубу, коли Тіто Мелендес почав розрізняти окремі дерева в буро-зеленій масі, що вкривала берег на сході. Блискавки кресали за спиною рибалки, і грім наздоганяв човен майже миттєво.

Хитавиця посилилася. 6 балів, не менше. Із заходу, зі щільної чорноти, що плювалася громовицями, сунули двометрові сталєво-сірі вали, які наздоганяли та легко підхоплювали «Sea Ray 310», примушуючи катер високо задирати корму. Холодний вітер із моторошним кіношним свистом злизував із гребенів китиці білої піни та гнав їх перед валами.

Примружившись, Тіто помітив видовжену світло-сіру ділянку, що розривала суцільну смугу зелені й обліплених кущами

скель. пляж. Чоловік дістав бінокль і, водячи головою вгору й униз, щоб компенсувати гоїдання катера, обдивився вільний від рослинності шматок узбережжя.

— Е-е-ет, зараза, — прокректав він, упізнавши невелику, відкриту північним вітрам J-подібну затоку. Бухта знаходилася на сім із половиною кілометрів південніше від Пуерто-Лопес, і Тіто зрозумів, що, поспішаючи втекти від негоди, заплив задалеко на південь. Тепер доведеться завертати й іти паралельно до валів.

Дощ забарабанив із подвійною силою. Окремі цятки від крапель на палубі та носі човна злилися у безформні вогкі плями, що нагадували чорнильні ляпки, а за хвилину дерево та метал усущіль потемніли та стали блискучими від вологи. Рибалка кинув швидкий погляд через ліве плече, мимоволі вищирившись сірій дощовій завісі, що ховала вали, які сунули із заходу, після чого крутнув штурвал уліво, повертаючи ніс катера на північний схід. Невдовзі злива добралася до землі, і берег миттю втратив кольори, його немов затушувало олівцем. Здавалося, що місцями скелі та поблідла зелень провалюються в дощ, без жодного звуку розчиняючись у сірості.

Тіто заспокоївся. Холодний вітер і злива остудили голову. Тепер рибалка не розумів, що, в дідька, так налякало його в океані. Марліни? Горбатий кит? Дивлячись на заспокійливе мигтіння двірників на вітровому склі, Тіто переконував себе, що риб'ячий косяк і очманілий горбань йому примарились. Нічого не було! Гаразд, косяк, можливо, й був, але нормальний, звичайний косяк із марлінів, а не якась безформна зграя, більше схожа на роздрочений осиний рій, тому Тіто подумав, що перелякався лише через те, що охляв від недоїдання та, напевно, перегрівся на сонці.

У той момент, коли рибалці вдалося остаточно запевнити себе, що марліни та горбатий кит йому приверзлися, Тіто побачив кашалота. На березі.

Вітер погнав найважчі, схожі на крововиливи на набряклому лиці грозові хмари вглиб континенту, і дощ ненадовго припинився, відкривши берегову смугу. У північній частині J-подібного пляжу за метр від лінії прибою височіла п'ятнадцятиметрова туша найбільшого у світі зубатого кита. Прямокутна, наповнена спермацетом голова кашалота впиралася у чорні скелі, що підступали до пляжу зі сходу. Кит не рухався.

Тіто вкрився гусячою шкірою та дрібно затремтів. Він намагався обдурити себе, що здригається від вітру, який, неначе крупу, закидає холодні бризки під навіс його катера, але трусило Тіто не від холоду. Метрів за триста від кашалота, уткнувшись носом у пісок, лежала п'ятиметрова чорно-біла косатка. Неподалік, паралельно до берега, ледь ворушилася ще одна — менша, завдовжки метрів зо три. Далеко на півдні витяглося кілька чи то дельфінів, чи то нарвалів.

Тіто відвів важелі керування двигунами назад і заглушив «Merguiser'и». Окрім шуму хвиль і поривчастого завивання вітру, інших звуків вловити не вдавалося. Рибалка сам не знав, що хотів почути. Передсмертний рев кашалота? Відчайдушне скиглення косаток?

Гахнула блискавка.

Від несподіванки Тіто підскочив, від злості на себе — вилаявся. У ту ж мить із лівого борту налетів водний вал, небезпечно накренивши катер. Стогнути, старий «Sea Ray 310» почав зісковзувати хвилию. Рибалка інстинктивно схопився за штурвал; через секунду небо зникло, і човен накрило гребенем. Бризки та піна затопили все навкруг. На кілька неприємних секунд Тіто завис у невагомості, не знаючи, де верх, а де низ, після чого «Sea Ray 310» важко вдарився носом об воду та вирівнявся. Хвиля пройшла. Чоловік покvapливо завів двигуни, а тоді, підкоряючись незрозумілому імпульсу, крутонував штурвал праворуч. Катер повернувся кормою до хвиль і носом до берега.

Наближаючись до пляжу, Тіто Мелендес відчував, як волосся стає дибки. Схожу за формою на турецьку шаблю піщану смугу завалило живими та мертвими мешканцями океану. Під боком кашалота, практично зливаючись із чорною тушею, лежало кілька акул. На мокрому піску, який час від часу накривало хвилею, безсило ляскали крильми гігантські скати. Далеко на півдні безформною драглистою громадиною вимальовувався тулуб гігантського кальмара, рожеві щупальці з п'ятисантиметровими присосками якого тягнулися аж до води. Хоча найбільше було риби. Здавалося, що пляж прогинається під вагою тисяч марлінів, тунців, гладких робало¹ і жовтохвостів. В одному місці — приблизно посередині між тушею кита та більшою косаткою — жовтохвостів викинулося так багато, що за їхніми тілами не було видно піску. Ця частина пляжу нагадувала встелену сріблястою плиткою алею.

Тіто вистукував зубами від жаху і нічого не міг удіяти. Що найдивніше — він не усвідомлював причини свого страху. Кити зрідка викидаються на берег. Тіто це знав, читав про це в газетах, одного разу — 1978-го — бачив на власні очі. Риба також іноді вистрибує на скелі, або її вже мертвою (скажімо, після аварії якого-небудь танкера) виносить на берег. Правда, Тіто Мелендес ніколи не чув, щоб на берег викидалися замалим не всі істоти, що населяють прибережні води, але в тому, по суті, не було нічого божевільно жахливого. Нічого такого, щоб цокотіти зубами від страху. Перед ним простягався звичайний пляж, завалений рибою, головоногими та морськими ссавцями. Та поза тим було щось інше, якась малопомітна деталь, яку чоловік поки що не вловлював, однак яка наповнювала його нутрощі крижаними метеликами та перетворювала кістки на кисіль.

¹ Гладкий робало (англ. *fat snook*) — океанська риба виду *Centropomus parallelus*.

Під захистом скелястого мису, що виступав на кількасот метрів у океан із південного боку пляжу, хвилі трохи вляглися, та все ж Тіто не підпливав би до берега, якби не знав, що дно в цьому місці полого та піщане, і він, нічим не ризикуючи, може підвести човен аж до лінії прибою. Коли кіль катера м'яко вткнувся у пісок навпроти місця, заваленого жовтохвостами, рибалка вибрався на ніс, вивільнив якір і... завмер, утупившись у воду. У воді довкола човна риби роїлося ще більше, ніж валялось на березі. Невідома сила витискала, виштовхувала її з глибини. Кожна нова хвиля виносила на пісок нову партію робало та жовтохвостів, де ті безсило торсали плавцями, у безмовному відчаї зіпаючи беззубими ротами.

Постоявши на носі, Тіто метнувся на корму та дістав із ящика з інструментами довгий, схожий на мачете ніж. Так безпечніше. По тому повернувся до якоря, намагаючись не думати про те, що серед риби у воді може причаїтися галапагоська акула чи отруйний скат, узяв якір у ліву руку і перескочив через фальшборт.

Опинившись у воді, рибалка запанікував і засмикався, уявивши, що риба зтягне його на глибину та задушить — так багато її було, — проте за мить торкнувся ногами дна і відчув себе впевненіше. Найважливіше — не натрапити на акулу чи на меч-рибу. Відбиваючись ножем, сяк-так відтискуючи жовтохвостів якорем, Тіто вибрів на пляж і біля найближчого валуна закріпив якір.

Ковзаючи на холодних риб'ячих тушках, Тіто побрів углиб пляжу. Він конче потребував відчути під ногами землю. Частина жовтохвостів із наближенням людини ожила: почала сіпатись, хапати ротами повітря, молотити хвостами. Підскакуючи, вони вдарялись об рибалку, лишаючи на його ногах невеликі порізи та почервоніння, що назавтра розквітнуть синцями. Тіто байдуже відзначив, що тепер знає, звідки взяли

синці на литках Луїса Сандоваля. Якийсь робало за спиною ек-вадорця підстрибнув так високо, що дістав майже до шиї. Бух! Тіто здалося, наче хтось високий і дужий увігнав йому кулак поміж лопатки. Рибалка злякано озирнувся і ще більше за-тремтів, пронизавши поглядом порожнечу. На пляжі, крім нього, нікого не було.

Тобто нікого, крім риби.

З океану на берег насувалася нова стіна дощу.

Відчувши під ногами пісок, Тіто спинився. Присів навпочіпки та підтягнув до себе найближчу рибину — невеликого, кілограмів на чотири-п'ять, жовтохвоста. Жовтохвіст ще був живий і розпачливо ляскав хвостом по піску. Старий обережно, наче боявся, що луска вкрита отрутою, притиснув рибу до землі й уважно роздивився. Яскраво-жовтий хвіст, дрібні грудні плавці такого ж насиченого жовтого кольору, темно-жовтий гребінь на спині. Із боків — від носа, через око і до самого хвоста — тягнулася жовта смуга, що ділила тіло рибини на дві частини: верхню, світло-блакитну, що згущується до темно-синього на хребті, та нижню, сріблясту, що переходить у зовсім біле на животі.

Ніби нічого особливого. На перший погляд — жовтохвіст як жовтохвіст.

От тільки витрішкувате око рибини виглядало незвичним, мутно-чорним і підпливало кров'ю. Помітивши кров, Тіто зморщив лоба: «Чорт забирай, що це? Ну що це таке? Скільки тієї крові в рибі? Що мало статися, щоб вона проступила круг ока?» Він нахилився, і чорнота попливла — щось ворухнулося в риб'ячому оці. Рибалка злякано відсахнувся та мимоволі дужче втиснув рибину в пісок. На мить йому здалося, що жовтохвіст спостерігає за ним. Точніше, *щось* дивиться на нього крізь набрякле чорнотою око жовтохвоста. Старий Тіто труснув головою, женучи геть дурнувату думку, а рибина засмикалася з подвійною силою.

Цок-цок-кляц! Тіто не вдавалося опанувати себе. Розповіді Робледо, Салазара та Сандовалья більше не здавалися надуманими: протягом тижня щось дуже лихе коїлося в морі, а от тепер він, Тіто, ураз чітко усвідомив — це *щось*, схоже, полізло на берег.

Відклавши ніж убік, чоловік схопив жовтохвоста двома руками та підняв хвостом догори. Риба несамовито пручалася, із незрозумілих причин хвіст відхилявся лише в один бік — управо. Зате відхилявся так, що...

(я чув, як тріщали хребти)

...тіло жовтохвоста нагадувало перекинуту літеру U.

Тіто поклав рибину назад на пісок, узяв у руку ножа та двома ударами розрубав її навпіл. Підніс до носа обрубок хвоста, понюхав. Від вигляду соковитого м'яса в животі забурчало. Рибалка мимоволі ковтнув слину й облизався.

Завагався.

(...присягаюся, Тіто, та риба була дурною!)

— Ні, ні, ні... Я не робитиму цього.

Уздовж горизонту сяйнула довжелезна блискавка. Через секунду спалахнула ще одна, з оглушливим тріском обвалившись у воду за півкілометра від берега. Тіто глянув на багатотонну тушу кашалота за кількадесят кроків вище пляжем. Кит лежав так близько, що рибалка розрізняв зморшки на смолянисто-чорній шкірі, яку китобої поміж себе називають «чорносливом». Однак їти туди не став. Після того як, тигром захурчавши у порожньому шлунку, голод нагадав про себе, кашалот більше не цікавив Тіто. Тепер його цікавила лише риба.

Риба... Стільки риби...

— Ні, так не можна, — мотаючи головою, процідив він.

Інстинктивно виставивши перед собою ножа, Тіто пішов назад до човна. Забрав якір, протиснувся крізь рибу на мілководді та вибрався на борт. А тоді завмер, утупившись у точку поперед себе.

Підбирати рибу, що викинулася на берег, не можна — це аксіома, закон. Так учив батько, так казали всі рибалки з Пуерто-Лопес. Хоча — Тіто опустив затуманений голодом погляд на спінену воду біля катера — технічно, ця риба не на березі. Вона у воді біля берега. Жива! І на вигляд цілком нормальна... якщо не зважати на крововиливи з очей і на самі очі. Але це дрібниці. Якщо взяти її з води поблизу берега — це означатиме, що він її зловив.

По навісу та дерев'яній палубі залопотів дощ. Море вкрилося схожими на сліди від віспи цятками, яких щомиті ставало більше. Чоловік не рухався, відчуваючи, як холодні краплі скочуються з волосся на ніс, щоки та плечі.

— Ти ж не стоятимеш так до смерку, — сам до себе показав Тіто. По тому рішуче сплюнув у воду, витягнув із-під лав складені металеві кошики й узявся напихати їх рибою, що роїлася довкола човна. Йому не довелося діставати сітки чи багор, достатньо було протягнути мотузку крізь ручки й опустити кошик у воду — риба сама лізла всередину.

Наповнивши шість кошиків, Тіто Мелендес завів двигуни і дав задній хід, відводячи «Sea Ray 310» від берега. Перед тим як розвернути ніс на північний захід, рибалка підступив до правого борту та востаннє окинув поглядом J-подібну затоку. Щось муляло йому. Чогось не вистачало. Тіто невесело глипнув на кашалота, акул, безформного спрута; задерши голову та ловлячи очима дощові краплі, подивився на розкошлане провисле небо, але не міг зрозуміти, що не так. Щось украй нереалістичне було в картині, що вже зникала за завісою зливи. Крихітна невловима деталь перетворювала побачене на ідіотський фарс.

Зрештою, нічого не придумавши, Тіто поклав руку на штурвал і повів свій катер до Пуерто-Лопес.

Він пришвартував «Sea Ray 310» біля причалу за п'ять хвилин до шостої. Сонце щойно зайшло, хоча через хмири Тіто

#ЖОРСТОКЕ_НЕБО_ТУР CREW 2014

(у хронологічному порядку)

Марк «Big Boss» Оплачко, Віка Дикобраз, Аня Невірковець
і Маргарита Самборська з організації «Література.RV»

Юля Михалецька, Вікторія Морозюк

Ельвіра Яцута, Таня Бондарчук, Іванка Антонюк із мистецького об'єднання «стендаЛЬ»

Світлана Ніколіна та К°

Ксенія Субурай

Зоряна Биндас, Дмитро Андрощук, Наталія Соболівська

Роман Повзик, Іринка Мисник, Роман «Містер Коржик»
Грицун, Анна Єгорова і решта чубаків із незалежного мистецького об'єднання «Magnum Opus»

Катруся Танчак, Марія Беновська, Ірина Особа, Софія Челяк, Марта Бартошевська, Алла Васьковська, Марта Мала

Ірена Яніцька, Юрій Матняк

Сашко Топорівський

Марина Лібанова

Сашко Вешелені, Анна Савчинська

Людмила Фіть, Антоніна Захарченко й організація «Книжковий Маестро»

Іван Лопатченко, Ігор Зарудко, Діма Бірюков

Євгеній Філатов, а також — як завше — всі Померенки
у Франику: Олексій, Марина, Андрій, Оксана, Кирюха, Назар

Іванна Немиришина та колектив Рівненської обласної бібліотеки для молоді

Галина Дольник

Аліна Ткачук

Інна Левицька, Наталія Козловська

Катя Гончарова

Євгенія Новачок

Вероніка Петрик, Олеся Лапикова

Якщо когось забув, будь ласка, не ображайтеся! Я ненавмисно. Я обов'язково знову завітаю до вашого міста й особисто попрошу вибачення!

І найважливіше — я дякую Тобі, мій Читачу.

www.instagram.com/max.kidruk

www.twitter.com/max_kidruk

www.facebook.com/kidruk

**ПЕРЕЛІК МУЗИЧНИХ ТВОРІВ,
РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЛЯ ПРОСЛУХОВУВАННЯ
ПІД ЧАС ПРОЧИТАННЯ**

1. All Good Things — Fight.
2. Nightwish — Shudder Before The Beautiful.
3. Rise Against — I Don't Want To Be Here Anymore.
4. Hollywood Undead — Day Of The Dead.
5. Metallica — King Nothing.
6. Hollywood Undead — How We Roll.
7. All Good Things — Get Up.
8. Black Veil Brides — In The End.
9. Nightwish — Élan.
10. Five Finger Death Punch — Far From Home.
11. Nightwish — Edema Ruh.
12. Linkin Park — Lost In The Echo.
13. Linkin Park — In My Remains.
14. In Flames — Filtered Truth.
15. Metallica — Fuel.
16. Rise Against — A Beautiful Indifference.
17. Nightwish — Alpenglow.
18. Metallica — The Memory Remains.
19. Rise Against — Methadone.
20. Hollywood Undead — Usual Suspects.
21. Rise Against — Awake Too Long.
22. Nickelback — Make Me Believe Again.
23. Hollywood Undead — Gravity.
24. Linkin Park — I'll Be Gone.
25. In Flames — In Plain View.
26. Nightwish — My Walden.
27. Black Veil Brides — Lost It All.
28. Nickelback — What Are You Waiting For.
29. Nightwish — The Eyes Of Sharbat Gula.
30. Yahel — Fear Of The Dark (Iron Maiden cover).

Зміст

Епізоди: Початок	7
Повернення	57
Усі дороги до пекла	114
Гуаякіль	164
Atacama Calling	212
Два мопеди, три лопати та чотири гарячі голови	269
Привиди Сан-Педро	328
Вода	367
Сліпий	426
Кінець? ..	484
Післямова	498
#ЖОРСТОКЕ_НЕБО_ТУР CREW 2014 (у хронологічному порядку)	505
Перелік музичних творів, рекомендованих для прослуховування під час прочитання	507

Літературно-художнє видання

КІДРУК Макс
Бот. Гуаякільський парадокс
Роман

Головний редактор *С. І. Мозгова*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *О. А. Веремчук*
Художній редактор *В. О. Трубчанінов*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *В. М. Немашкало*

Підписано до друку 29.09.2020. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Literaturna». Ум. друк. арк. 26,88.
Наклад 3000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61001, м. Харків, вул. Б. Хмельницького, буд. 24
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у АТ «Харківська книжкова фабрика “Глобус”»
61052, м. Харків, вул. Різдвяна, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

- за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093)170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88
 - на сайті Клубу: www.bookclub.ua
 - у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом
- Надсилається безплатний каталог**

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Запрошуємо до співпраці авторів

e-mail: publish@ksd.ua

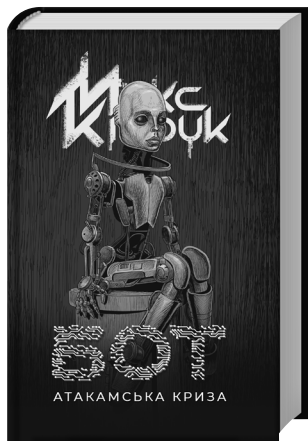
Кідрук М.

КЗ8 Бот. Гуаякільський парадокс : роман / Макс Кідрук. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2020. — 512 с. : іл.
ISBN 978-617-12-8203-2

У минулому найкращий програміст компанії «ТТР», Тимур більше не здатний займатися програмуванням. Він намагається забути події п'ятирічної давнини, коли створені ним боти втілилися у плоті й перетворилися на жадливих убивць. Але він іще не здогадується, що боти вже поширюють нову епідемію агресії в Гуаякілі. Величезна кількість людей потрапляє до психіатричної клініки після скоєння особливо жорстоких злочинів. Усі вони мають однакові фрактали та повторюють ім'я ТИМУР...

УДК 821.161.2

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНОТРИЛЕР!

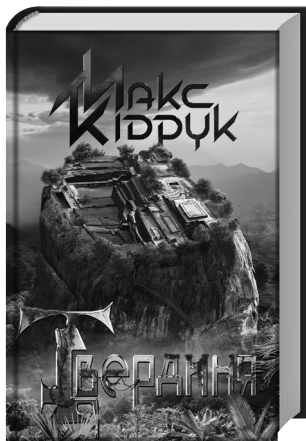

Якби київський програміст Тимур встиг прочитати листа з попередженням від незнайомки, то не став би вбивцею мимоволі, тікаючи від хлопчиків-ботів з кривавими очима. Не він випустив джина з пляшки в чилійській пустелі, та й взагалі він не дуже розумівся на нанотехнологіях і заборонених експериментах над людьми... Просто, коли ти вмєш дуже добре робити свою роботу, чекай, що хтось неодмінно тебе використає. І ти виявиш у собі те, про що досі не здогадувався...

ПОРИНЬ У СПРАВЖНІ ПРИГОДИ!

Багато поколінь намагалися розгадати загадку загубленого міста інків Паїтіті. Згідно з легендами, саме в ньому старовинні племена заховали найбільші запаси золота. П'ятеро друзів вирушають на пошуки цього таємничого міста і, як не дивно, знаходять його. Сімдесятиметрова Твердиня напхом напхана золотом. Та чи вони перші, хто доклав зусиль для того, щоб легко розбагатіти?

Вони ще не знають, що з цих місць ніхто не повертався живим. Адже іноді життя набагато цінніше за золото...

РОМАН-КАТАСТРОФА Й ДЕТЕКТИВ В ОДНОМУ ФЛАКОНІ!

В аеропорту Париж-Північ сталася трагедія — зазнав катастрофи літак, зібраний на українському заводі «Аронов». Після зіткнення зі снігоочисником, який, здається, раптово опинився на посадковій смузі, вижило лише четверо людей. На місце трагедії вирушає донька конструктора, який спроектував цей літак. Дівчина починає активно розслідувати справу. Але хтось дуже не хоче, щоб вона дізналася правду. Життя Діани та її близьких у небезпеці!

КНИЖКА З УНІКАЛЬНИМ МОБІЛЬНИМ ДОДАТКОМ І ДОПОВНЕНОЮ РЕАЛЬНОСТЮ!

Сестри Рута й Індія, попри незвичні імена, проживають цілком буденні життя: Індія навчається на лікаря, Рута закінчує одинадцятий клас. Усе раптово змінюється, коли через нещасний випадок гине наречений Індії. Раніше близькі сестри віддаляються, звинувачуючи одна одну в тому, що сталося. І саме тоді, коли, здавалося б, із конфлікту вже не виплутатися, Рута виявляє, що здатна впливати на реальність у снах. Невдовзі в її сновидіннях з'являються химерні тіні, і що ближче вони підступають, то дужче мерхне світло довкола дівчини. За нестримним бажанням повернути колишнє життя Рута не помічає, як кожен наступний сон стає дедалі темнішим.

